

DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8559/2025-8-14>

УДК 911.3:[631.147:338.439.5.02:502.17](477.83)

Петровський Святослав Володимирович

аспірант кафедри маркетингу,

Львівський національний університет імені Івана Франка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7794-6142>

СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

У статті проаналізовано стан і динаміку органічного виробництва у Львівській області, а саме: площу сільськогосподарських угідь під органічним виробництвом; операторів органічного ринку та їхню спеціалізацію. У довоєнний період сільськогосподарські угіддя Львівської області з органічним статусом займали 11 701 га (3,2% усіх українських земель), на яких працювало 27 операторів органічного сільського господарства (6,5% таких операторів в Україні). Незважаючи на віддаленість від бойових дій, площа сільськогосподарських земель з органічним статусом у 2022 році зменшилася на 80% (2 320 га). У 2023 році сільськогосподарські землі з органічним статусом у Львівській області становили 0,2% таких земель в Україні та 5,5% усіх її сільськогосподарських операторів, сертифікованих відповідно до органічного законодавства. Станом на березень 2024 року у Львівській області працювало 28 операторів органічного ринку (приблизна площа оброблюваних земель – 2,0 тис. га). З'ясовано, що в межах досліджуваної області активно розвивається органічне рослинництво. Зокрема 10 операторів (35,7%) займаються заготівлею органічних об'єктів рослинного світу (збиранням дикоросів) та їхньою переробкою. У галузях ягідництва / садівництва і торгівлі та харчових продуктів працює по 6 операторів (21,4%); по 3 оператори (10,7%) зайняті в галузі рослинництва (вирощування зернових) і виробляють засоби захисту рослин (добрив). У 2023 році зібрано понад 23 600 тонн ягідної органічної продукції, включаючи продукцію дикоросів та понад 900 тонн органічних зернових та олійних культур. Серед адміністративних районів Львівської області найбільшу кількість операторів органічного виробництва має Львівський район (11). На другому місці – Золочівський район (6). 4 оператори працюють у Шептицькому районі, 3 – у Яворівському, по 2 оператори – у Дрогобицькому та Стрийському районах. У Самбірському районі на даному етапі оператори ринку органічної продукції діяльність не провадять. Нами складено карти операторів органічного виробництва Львівської області станом на 2023 і 2024 роки. На внутрішньому ринку органічна продукція продається в торгових точках супермаркетів «Сільпо», «Арсен», «Ашан», «Метро», де мережі виділяють окремі полиці та відкривають цілі «органічні» відділи для продажу екологічно чистої та безпечної продукції. 13 операторів ринку органічної продукції Львівщини експортують її до країн Європи та США. З метою популяризації органічного виробництва та споживання органічної продукції у Львові проводять ярмарки та фестивалі.

Ключові слова: органічне виробництво, органічна продукція, ринок, оператор, Львівська область.

Sviatoslav Petrovskyi

Lviv Ivan Franko National University

STATE AND PROSPECTS OF MARKET DEVELOPMENT OF ORGANIC PRODUCTS IN THE LVIV REGION

The article analyzes the state and dynamics of organic production in the Lviv region, namely: the area of agricultural land under organic production; organic market operators and their specialization. In the pre-war period, the agricultural land of Lviv region with organic status occupied 11,701 hectares (3.2% of all Ukrainian land), where 27 organic farming operators worked (6.5% of such operators in Ukraine). Despite the distance from the hostilities, the area of agricultural land with organic status decreased by 80% (2,320 hectares) in 2022. In 2023, agricultural land with organic status in Lviv region accounted for 0.2% of such land in Ukraine and 5.5% of all its agricultural operators certified in accordance with organic legislation. As of March 2024, there were 28 organic market operators in the Lviv region (approximate area of cultivated land – 2.0 thousand hectares). It has been found that organic crop production is actively developing within the study area. In particular, 10 operators (35.7%) are engaged in the harvesting of organic plant objects (wild collection) and their processing. The berry / gardening and trade and food sectors each have 6 operators (21.4%); 3 operators (10.7%) are engaged in crop production (grain growing) and produce plant protection products (fertilizers). In 2023, more than 23,600 tons of organic berry products were harvested, including wild

berry products and more than 900 tons of organic grains and oilseeds. Among the administrative districts of the Lviv region, Lviv district has the largest number of organic production operators (11). The second place is occupied by Zolochiv district (6). 4 operators work in Sheptytskyi district, 3 – in Yavoriv district, 2 operators – in Drohobych and Stryi districts. At this stage, there are no organic market operators in Sambir district. We have compiled maps of organic production operators in the Lviv region as of 2023 and 2024. In the domestic market, organic products are sold in the outlets of Silpo, Arsen, Auchan, and Metro supermarkets, where the chains set aside separate shelves and open entire “organic” departments to sell environmentally friendly and safe products. 13 organic market operators in Lviv region export their products to Europe and the USA. Fairs and festivals are held in Lviv to promote organic production and consumption of organic products.

Keywords: organic production, organic products, market, operator, Lviv region.

Вступ. Розвиток ринку органічної продукції в Україні здатний відповісти на низку екологічних, економічних і соціальних викликів, є важливим у контексті її європейської інтеграції. Незважаючи на труднощі, спричинені повномасштабною війною РФ проти України, органічна детермінанта засвідчує соціально-еколого-економічний прогрес у країні. За обсягом імпорту органічної агропродовольчої продукції до ЄС із 125 країн 2023 р. Україна займала п'яте місце з часткою експорту в загальному обсязі 7% і в сукупному – 44,7% [7] та вже шостий рік поспіль залишається в топ-5 найбільших експортерів до ЄС [15]. Львівська область також робить свій внесок у загальний обсяг експортованої продукції. Тому перед нами постало завдання з'ясувати стан ринку органічної продукції Львівщини.

Матеріали та методи. Прикладні аспекти дослідження ринку екологічно безпечної продукції представлено в працях М. Багорки [1], Т. Зайчук [6] і Т. Боровик [3], які знайомлять з маркетинговими інструментами розвитку вітчизняного ринку органічних продуктів харчування; Н. Косар і Н. Кузьо, які дослідили особливості маркетингу ринку органічних продуктів і напрями підвищення їхньої конкурентоспроможності [10] та інших.

Останніми роками ринок органічної продукції в Україні став свідком значних зрушень із ключовими законодавчими віхами. Зокрема 2018 р. прийнято основний законодавчий акт для забезпечення ефективного та стабільного регулювання ринку органічної продукції [13]. Важливим кроком є запуск 2023 р. Реєстрів органів сертифікації й операторів у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції [14]. 25 травня 2023 р. ТОВ «Органік Стандарт» став першим органом сертифікації, акредитованим НААУ для сертифікації за українським органічним законодавством, внесеним в офіційний Державний реєстр органів сертифікації у сфері органічного виробництва та обігу органічної продукції в Міністерстві аграрної політики та продовольства України [9]. До цього часу виробництво органічної продукції в Україні здійснювали відповідно до стандартів еквівалентних стандартам ЄС та інших країн [11]. З 1 липня 2024 р. обов'язковим для усіх операторів на внутрішньому ринку є маркування органічної продукції державним логотипом. Органічна карта

України тепер містить вказівку щодо органа сертифікації: чи то за законодавством України, чи за ЄС, NOP (США) [8]. Ці події знаменують прогрес в узгодженні практики ринку органічної продукції в Україні з міцною законодавчою базою європейського ринку.

Мета статті полягає в аналізі стану і перспектив розвитку ринку органічної продукції у Львівській області.

Результати. Станом на 31.12.2021 р. загальна площа сільськогосподарських угідь, зайнятих під органічним виробництвом та перехідного періоду в Україні, склала 422 299 га (1% від загальної площі земель сільськогосподарського призначення України), зокрема, площа сільськогосподарських угідь з органічним статусом – 370 110 га, площа сільськогосподарських угідь перехідного періоду – 52 189 га. Загальна площа сільськогосподарських земель (органічних і перехідного періоду), сертифікованих за стандартами ЄС і NOP у Львівській області дорівнювала 11 747 га, у тім числі сільськогосподарські землі з органічним статусом займали 11 701 га, працювали 27 органічних операторів. Частка Львівщини серед сільськогосподарських земель з органічним статусом становила 3,2%, а сільськогосподарських операторів – 6,5%. Львівська область не вирізнялася площею сільськогосподарських угідь з органічним статусом серед областей-сусідів, проте була лідером на рівні з Волинською областю за кількістю операторів. Для порівняння, у Тернопільській області таких земель було 61 594 га, а в Рівненській області – 19 161 га [17].

Органічне виробництво є більш затратним перед звичайним інтенсивним сільським господарством. Більші затрати на добрива та захист рослин, більші затрати праці, а звідси і збільшення потреб у робочій силі. З однієї сторони виникає позитив – збільшується зайнятість населення у сільській місцевості, однак для підприємства це додаткове фінансове навантаження. Вартує також наголосити про щорічні витрати на сертифікацію земель і продукцію. У зв'язку з переліченим вище, ті підприємства, які не експортують продукцію і не зайняли свою нішу на регіональному ринку, закривають органічне виробництво та переходять на звичне інтенсивне сільське господарство. На цей процес також неабияк вплинула війна.

Станом на 31.12.2022 р. загальна площа сільськогосподарських угідь України, зайнятих під органічним виробництвом та перехідного періоду, склала 263 619 га, це на 38% менше, ніж у 2021 році. Зокрема, площа сільськогосподарських угідь з органічним статусом – 246 126 га, що на 33,5% менше у порівнянні з попереднім роком.

Незважаючи на віддаленість від бойових дій, тенденція до зменшення площ сільськогосподарських угідь з органічним статусом, не минула і Львівщину. Їхня площа (2 320 га) зменшилась на 80%, поступившись Рівненській (17 772 га) і Волинській (5 153 га) областям, і не надто обігнавши Тернопільську область (2 080 га). За даними департаменту агропромислового розвитку Львівської ОВА на кінець 2022 року в області працювали 28 операторів ринку органічної продукції, з них 6 – в галузі рослинництва, 8 – в галузі ягідництва / садівництва, 12 – заготівля органічних об'єктів рослинного світу (збір дикоросів) і переробка, 2 – виробництво засобів захисту рослин (добрив). За кількістю операторів Львівщина перевищувала сусідні області і поступалась більше, ніж удвічі лідеру в Україні – Київській області (68). Нами складено карту операторів органічного виробництва Львівської області станом на 2023 рік (рис. 1).

Позитивним є те, що Львівська область першою в Україні 2014 року передбачила можливість державної підтримки органічних виробників, заклавши в обласному бюджеті відшкодування на проведення інспекції та сертифікації. За 2019–2021 роки загалом надано фінансову підтримку органічним операторам Львівщини більше, ніж на 620 тис. грн (відшкодування вартості сертифікації, дотація на 1 га оброблюваних угідь з органічним статусом).

У Комплексній програмі підтримки та розвитку сільського господарства у Львівській області на 2021–2025 роки передбачено фінансову підтримку суб'єктів підприємництва у сфері органічного виробництва у вигляді бюджетної субсидії на одиницю оброблюваних угідь. Загальна сума фінансування – 1 млн грн. Також львівські виробники могли залучати підтримку з державного бюджету, зокрема, ТОВ «Органік Захід Груп» отримало грант на висадку нових насаджень лохини на загальну суму 6,250 млн грн. У рамках першого етапу грантової програми «Підтримка органічного сектору в Україні», ініційованої об'єднанням «Органічна Ініціатива», за результатами голосування до списку переможців включено два господарства Львівщини, які займаються органічним рослинництвом: ФГ Костів Р. П. (вирощує зернові, бобові, олійні, овочеві культури та переробляє їх: борошно, крупи, пластівці) та ТОВ «Перший органічний розсадник» (вирощує органічні пряні трави, зелень, салати, овочі та ягоди, переробляє їх: джеми, консервація). У рамках другого етапу грантової програми також є переможець зі Львівщини: вище згадане ТОВ «Перший органічний розсадник».

Станом на 31.12.2023 р. загальна кількість операторів в Україні, сертифікованих відповідно до вимог її законодавства, налічувала 152, з них 134 сільськогосподарські виробники, з яких у Львівській області працювали лише 3, а площа сільськогосподарських земель з органічним статусом становила 371 га. Операторів, сертифікованих за стандартом, що еквівалентний органічному законодавству ЄС і NOP, було 21, а площа сільськогосподарських земель з органічним статусом налічувала 647 га. На сільськогосподарські землі Львівщини з органічним

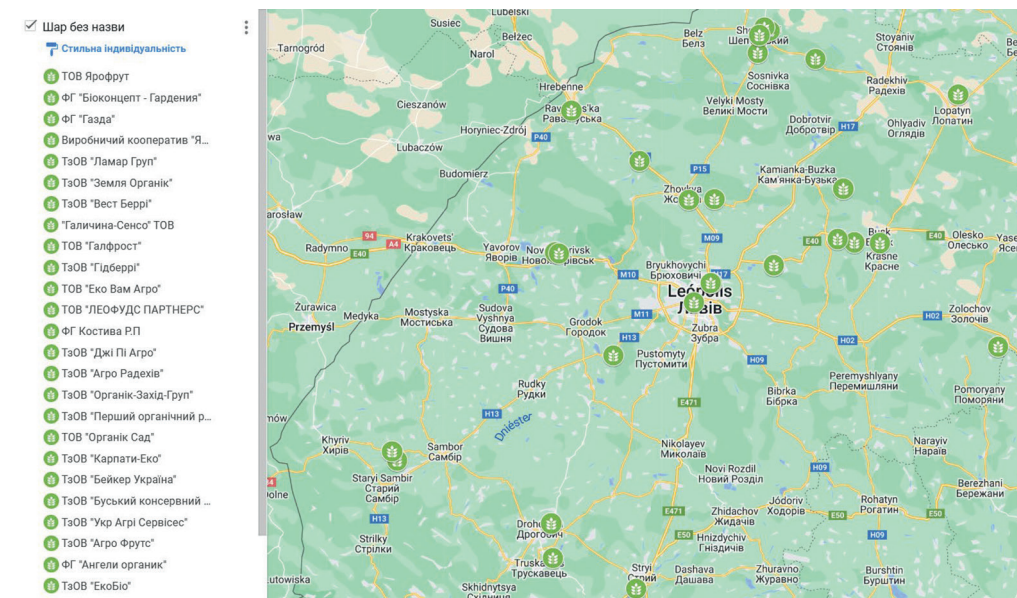

Рисунок 1 – Оператори органічної продукції Львівської області станом на 2023 рік

Джерело: складено автором за [16]

статусом припадало 0,2% таких загальноукраїнських земель і 5,5% усіх сільськогосподарських операторів України, сертифікованих за органічним законодавством [8].

За даними департаменту агропромислового розвитку Львівської ОВА станом на березень 2024 року у Львівській області діють 28 операторів ринку органічної продукції (орієнтовна площа обробітку 2,0 тис. га). Кількість операторів залишається сталою, проте продовжують працювати не усі станом на 2023 рік. 11 з них припинили органічну діяльність, серед них і переможець двох етапів грантової програми ТзОВ «Перший органічний розсадник». У м. Шептицький за адресою ТзОВ «ЕкоБіо», яке зареєстроване на вул. Львівській, 81, сьогодні розташоване ТОВ «Елдер Компані». Цілковито припинили діяльність оператори ринку органічної продукції в Самбірському районі.

У галузі ягідництва/садівництва продовжують працювати 6 операторів, у галузі рослинництва (вирощування зернових) – 3, заготівлею органічних об'єктів рослинного світу (збором дикоросів) і їхньою переробкою займаються 10 операторів, виробництвом засобів захисту рослин (добрив) – 3. Розпочали діяльність 6 нових операторів у галузі торгівлі та харчових продуктів.

Нами складено карту операторів органічного виробництва Львівської області станом на 2024 рік. Серед адміністративних районів Львівської області найбільшою кількістю операторів органічного виробництва вирізняється Львівський район. Їх тут 11: ТОВ «ЛЕОФУРДС ПАРТНЕРС» (ягоди), ТзОВ «Ярофрут» (смородина, полуниця, чорниця, ожина, полуниця, малина, ожина, журавлина), ФОП Оліферчук С. П. (мікоризний препарат Міковітал), ТОВ «Галфрост» (смородина, полуниця, чорниця, ожина, полуниця, малина, ожина, журавлина), ТзОВ «Еко Вам Агро» (зерно), ТзОВ «Джі Пі Агро» (суниця садова, малина, чорниця, плоди заморожені), ФГ «Біо Культури» (зернові), ТзОВ «ФЕСТ Кофі Мішн» (зелені зерна кави, тростинний цукор), ТОВ «Вест Вей» (дистиляція, ректифікація та змішування спиртних напоїв, виробництво горілчанних виробів), ТОВ «Медовий альянс» (виробництво, переробка меду), ТОВ «Ренунтет Агро» (зерно (зернотрейдери)). На другому місці – Золочівський район з 6 операторами: ФГ «Біоконцепт-Гарденія» (смородина, полуниця, ревіль, малина, плоди заморожені), ФГ «Газда» (ягоди), Виробничий кооператив «Як Бджола» (ожина, малина, полуниця), ТзОВ «Ламар Груп» (полуниця), ФГ Костіва Р. П. (продукти рослинництва (крупи)), ТОВ «Сторонибабаський спиртовий завод» (дистиляція, ректифікація та змішування спиртних напоїв). 4 оператори працюють у Шептицькому районі: ТзОВ «Органік-Захід-Груп» (лохина), ТОВ «Елдер Компані» (заморожені: чорниця, ожина, бузина, журавлина), ТОВ «Фуджі»

(заморожені: чорниця, ожина, бузина, журавлина, обліпіха, шипшина, аронія), ТзОВ «Лука Трейд» (ягоди). 3 оператори провадять діяльність в Яворівському районі: ТзОВ «Бейкер Україна» (вафельний ріжок для морозива), ТзОВ Компанія «Платинум» (добриво Біоактив), ТОВ «СІДОМ» (ягоди). По 2 операторами представлені в Дрогобицькому: ТзОВ «Вест Бері» (чорниця, ожина, бузина, малина, суниця, корінь хрону), ТзОВ «Галичина-Сенсо» (гумінові добрива) і Стрийському: ТОВ «Органічний сад» (свіжа чорниця), ТзОВ «Карпати-Еко» (заморожені та сушені ягоди, гриби) районах (рис. 2).

За інформацією операторів органічного виробництва 2023 року зібрано понад 23 600 тонн ягідної органічної продукції, у тім числі продукцію дикоросів та понад 900 тонн органічних зернових та олійних культур. Частина зібраної продукції реалізують у свіжому вигляді, частину переробляють і реалізують у вигляді соків, джемів, варення, сушки.

Враховуючи культуру споживання і вартість органічної продукції за кордоном, 13 операторів ринку органічної продукції Львівщини експортують її до країн Європи та США: ТзОВ «Вест Бері», ФГ «Біоконцепт-Гарденія», ТзОВ «Ярофрут», ТОВ «Галфрост», ТзОВ «Джі Пі Агро», ТзОВ «ФЕСТ Кофі Мішн», ТОВ «Медовий альянс», ТОВ «Органічний сад», ТзОВ «Карпати-Еко», ТОВ «Фуджі», ТзОВ «Лука Трейд», ТзОВ «Бейкер Україна», ТОВ «СІДОМ».

Фермерське господарство «Костів Р. П.», розташоване у Золочівському районі, село Поляни, яке займається вирощуванням зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур є одним із 33 переможців у межах програми грантів в органічному секторі, проведеному в жовтні–грудні 2024 року на загальну суму близько 160 тисяч швейцарських франків, що фінансується Швейцарією та впроваджується в межах проекту «Жіноче підприємництво в органічному секторі» (WEOS) та швейцарсько-української програми «Розвиток торгівлі з вищою доданою вартістю в органічному та молочному секторах України» (QFTP) [4]. Діяльність проекту спрямована на збільшення продажів органічної продукції, зокрема, за рахунок підвищення її якості, збільшення термінів зберігання та розширення асортименту на полицях магазинів органічної продукції, налагодження нових ланцюгів постачання, відкриття нових точок збуту органічної продукції з метою просування її в Україні.

На внутрішньому ринку Львівщини органічну продукцію реалізують у торгових точках супермаркетів «Сільпо», «Арсен», «Ашан», «Метро», де виділяють окремі полиці та відкривають цілі «органічні» відділи для продажу екологічно чистої та безпечної продукції (зображення 1).

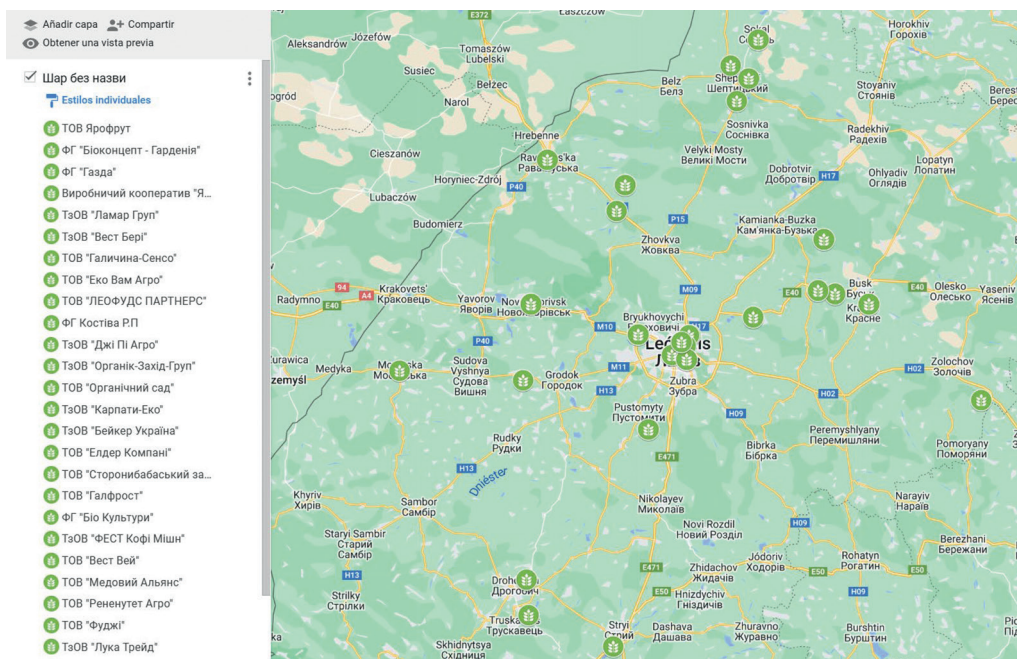

Рисунок 2 – Оператори органічної продукції Львівської області станом на 2024 рік

Джерело: складено автором за [16]

Своєрідною платформою між виробниками та споживачами з метою популяризації органічного виробництва та споживання органічної продукції є ярмарки. Саме у Львові 2009 року відбувся Перший Всеукраїнський ярмарок органічних продуктів, який став традиційним місцем зустрічі для прихильників органічного виробництва і відбувається щорічно. Окрім того щорічно з 2012 року організовує такі ярмарки ЛМГО «Екотерра» (Lviv Organic & Natural Fair (LOF)). Впродовж 2–3 вересня 2023 р. у Львові в Парку Івана Франка відбувся XII-й Ярмарок [5].

Гарною традицією є Львівський ярмарок смаку, який провели вже вдруге впродовж 8–9 червня 2024 року, в якому взяли участь більше 50-ти виробників із різних куточків країни. Малі та середні виробники органічних сертифікованих продуктів, сировари та крафтові виробники представили сири та молочну продукцію, крупи, яйця, олію, пастилу, джеми, м'ясні вироби, мед, чаї, соки, вина тощо [2].

У травні й червні 2024 року мережа супермаркетів «Сільпо» та ГС «Органічна ініціатива» провели фестиваль органічної української продукції «Органік фест». Споживачі змогли дізнатися більше про переваги та користь органічної продукції від її виробників, скуштувати та придбати її за спеціальними цінами [12].

Висновки. Згідно нашого опитування населення Львівщини, 34,5% респондентів дуже позитивно і 49,4% швидше позитивно ставляться до органічної продукції. Населення Львівщини готове купувати овочі / фрукти / ягоди (77%), молочні продукти (58,6%), яйця (35,6%), м'ясо / ковбаси (33,3%), мед (25,3%). Беручи до уваги, що в межах досліджуваної території активно розвивається органічне рослинництво, можемо стверджувати, що органічні оператори Львівщини окрім експорту, здатні задовольнити потреби населення на внутрішньому ринку. Для купівлі органічних продуктів 56,3% опитаних обирають мережеві магазини / супермаркети / гіпермаркети. При цьому зазначають, що потребують інформації на упакованні (67,8%), Негативний вплив на здійснення покупки має занадто висока ціна (35,6%) і не завжди в наявності потрібний асортимент (36,6%).

Зображення 1. Органічна продукція на полицях супермаркетів «Арсен» і «Сільпо» 30.12.2024 р.

Література:

1. Багорка М. О. Імплементация маркетингових стратегій в практичну діяльність аграрних підприємств з виробництва органічної продукції. *Економічні студії*. 2020. № 3(29). С. 7–11.
2. Більше півтори тисячі гостей відвідали Львівський ярмарок смаку 2024. URL: <https://organicinfo.ua/news/lviv-taste-fair-2024-results/> (дата звернення: 16.12.2024).
3. Боровик Т. В. Маркетингове забезпечення ринку органічної продукції в умовах трансформації економіки. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. 2012. Вип. 4, Т. 1. С. 24–29.
4. Визначено переможців в межах програми грантів в органічному секторі за підтримки Швейцарії. URL: <https://organicinfo.ua/news/organic-grants-2024-results/> (дата звернення: 15.12.2024).
5. Екоterra. URL: <https://ecoterra.lviv.ua/> (дата звернення: 17.05.2024).
6. Зайчук Т. О. Вітчизняний ринок екологічно чистих продуктів харчування та шляхи його розвитку. *Економіка і прогнозування*. 2009. № 4. С. 114–125.
7. Імпорт органічної агропродовольчої продукції до ЄС. URL: https://organicinfo.ua/wp-content/uploads/2024/07/agri-market-brief-23-organic-imports_ua.pdf (дата звернення: 21.11.2024).
8. Інфографіка. OrganicInfo. URL: <https://organicinfo.ua/infographics/> (дата звернення: 21.11.2024).
9. Інформаційний портал OrganicInfo. URL: <https://organicinfo.ua/stages/> (дата звернення: 05.04.2024).
10. Косар Н. С., Кузьо Н. Є. Дослідження ринку органічних продуктів харчування України та напрямки підвищення їх конкурентоспроможності. *Ефективна економіка*. 2016. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4777> (дата звернення: 07.08.2024).
11. Органік Стандарт. URL: <https://organicstandard.ua/standards> (дата звернення: 09.10.2024).
12. Органічна ініціатива. URL: <https://organicinitiative.org.ua/> (дата звернення: 16.05.2024).
13. Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції: Закон України від 10 липня 2018 року №2496-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2496-19#Text> (дата звернення: 28.10.2024).
14. Реєстри у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції. URL: <https://minagro.gov.ua/file-storage/reistry-u-sferi-orhanichnoho-vyrobnytstva-obihu-ta-markuvannia-orhanichnoi-produktsii> (дата звернення: 28.03.2024).
15. Україна – у топ-5 найбільших експортерів органічної продукції до ЄС. URL: <https://agroportal.ua/news/ukraina/ukrajina-u-top-5-naubilshih-eksporteriv-organichnoji-produktsiji-do-yes> (дата звернення: 21.11.2024).
16. Фондові матеріали департаменту агропромислового розвитку Львівської ОВА.
17. OrganicInfo, веб-портал. URL: <https://organicinfo.ua> (дата звернення: 30.01.2025).

References:

1. Bahorka M. O. (2020). Implementatsiia marketynhovykh stratehii v praktychnu diialnist ahrarnykh pidpryemstv z vyrobnytstva orhanichnoi produktsii [Implementation of marketing strategies in the practical activities of agricultural enterprises producing organic products]. *Ekonomiczni studii*. № 3(29). pp. 7–11.
2. Bilshe pivtory tysiachi hostei vidvidaly Lvivskiy yarmarok smaku 2024 [More than one and a half thousand guests visited the Lviv Taste Fair 2024]. Available at: <https://organicinfo.ua/news/lviv-taste-fair-2024-results/> (accessed: 16.12.2024).
3. Borovyk T. V. (2012). Marketynhove zabezpechennia rynku orhanichnoi produktsii v umovakh transformatsii ekonomiky [Marketing support of the organic market in the context of economic transformation]. *Naukovi pratsi Poltavskoi derzhavnoi ahrarnoi akademii*. Vyp. 4, T. 1. S. 24–29.
4. Vyznachenno peremozhtsiv v mezhakh prohramy hrantiv v orhanichnomu sektori za pidtrymky Shveysarii [The winners of the Swiss-supported organic sector grant program are announced]. Available at: <https://organicinfo.ua/news/organic-grants-2024-results/> (accessed: 15.12.2024).
5. Ekoterra [Ecoterra]. Available at: <https://ecoterra.lviv.ua/> (accessed: 17.05.2024).
6. Zaichuk T. O. (2009). Vitchyzniani rynok ekolohichno chystykh produktiv kharchuvannia ta shliakhy yoho rozvytku [Domestic organic food market and ways of its development]. *Ekonomika i prohnozuvannia*. № 4. S. 114–125.
7. Import orhanichnoi ahroprodovolchoi produktsii do YeS [Imports of organic agri-food products to the EU]. Available at: https://organicinfo.ua/wp-content/uploads/2024/07/agri-market-brief-23-organic-imports_ua.pdf (accessed: 21.11.2024).
8. Infografika. OrganicInfo [Infographics. OrganicInfo]. Available at: <https://organicinfo.ua/infographics/> (accessed: 21.11.2024).
9. Informatsiinyi portal OrganicInfo [OrganicInfo information portal]. Available at: <https://organicinfo.ua/stages/> (accessed: 05.04.2024).
10. Kosar N. S., Kuzo N. Ye. (2016). Doslidzhennia rynku orhanichnykh produktiv kharchuvannia Ukrainy ta napriamy pidvyshchennia yikh konkurentospromozhnosti [Research of the Ukrainian organic food market and ways to improve its competitiveness]. *Efektivna ekonomika*. № 2. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4777> (accessed: 07.08.2024).
11. Orhanik Standart [Organic Standard]. Available at: <https://organicstandard.ua/standards> (accessed: 09.10.2024).
12. Orhanichna initsiatyva [Organic initiative]. Available at: <https://organicinitiative.org.ua/> (accessed: 16.05.2024).
13. Pro osnovni pryntsypy ta vymohy do orhanichnoho vyrobnytstva, obihu ta markuvannia orhanichnoi produktsii: Zakon Ukrainy vid 10 lypnia 2018 roku №2496-VIII [On the basic principles and requirements for organic pro-

-
- duction, circulation and labeling of organic products: Law of Ukraine of July 10, 2018, No. 2496-VIII]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2496-19#Text> (accessed: 28.10.2024).
14. Reiestry u sferi orhanichnoho vyrobnytstva, obihu ta markuvannia orhanichnoi produktsii [Registers in the field of organic production, circulation and labeling of organic products]. Available at: <https://minagro.gov.ua/file-storage/reiestry-u-sferi-orhanichnoho-vyrobnytstva-obihu-ta-markuvannia-orhanichnoi-produktsii> (accessed: 28.03.2024).
 15. Ukraina – u top-5 naibilshykh eksporteriv orhanichnoi produktsii do YeS [Ukraine is among the top 5 largest exporters of organic products to the EU]. Available at: <https://agroportal.ua/news/ukraina/ukrajina-u-top-5-naybilshih-eksporteriv-organichnoji-produkciji-do-yes> (accessed: 21.11.2024).
 16. Fondovi materialy departamentu ahropromyslovoho rozvytku Lvivskoi OVA [Stock materials of the Department of Agricultural Development of Lviv Regional State Administration].
 17. OrganicInfo, veb-portal [OrganicInfo, a web portal]. Available at: <https://organicinfo.ua> (accessed: 30.01.2025).

Стаття надійшла до редакції: 10.01.2025 р.
